

Barve konj

Študijsko gradivo pri predmetu Bolezni in zdravstveno varstvo kopitarjev

doc.dr. Peter Kruljc
mag. Matjaž Mesarič

Univerza v Ljubljani
Veterinarska fakulteta
Klinika za reprodukcijo in konje
Cesta v Mestni log 47
Ljubljana

Avtorja :
doc.dr. Peter Kruljc, dr.vet.med.
mag. Matjaž Mesarič, dr.vet.med.

Recenzentka :
mag. Mojca Tušak, dr.vet.med.

Ljubljana, 2005

Uvod

- ✱ Za konje je značilna velika raznolikost dlačnih barv. Barva kože in dlake je genetsko pogojena oz. podedovana. Uravnava jo medsebojno razmerje oz. delovanje številnih genov. Med udomačitvijo so se pri konjih oblikovale številne mutacije, ki jih je človek z odbiro ohranjal in širil.
- ✱ Barva je pri konjih lahko pasemsko značilna (Hafligerji - so praviloma plavogrivi lisjaki, frizijski konji – vranci itd) ali pa prevladujoča (siva pri Lipicancih, Kladrubskih konjih, rjava pri kasačih).

-
-
- ✱ Pri sesalcih je najpomembnejše kožno barvilo melanin. Pojavlja se v obliki pigmentnih zrn v koži, dlaki, šarenici in nekaterih notranjih tkivih v dveh sorodnih oblikah: eumelanin (črna ali rjava barva) in pheomelanin (rdeča ali rumena barva).
 - ✱ Barva je odvisna od razmerja med količino obeh, katerih nastajanje je genetsko pogojeno, oziroma od oblike, števila in porazdelitve zrn barvila v koži in dlaki.

Genetska osnova barve pri konjih

- ✦ Gen E (Extension)
- ✦ Gen A (Agouti)
- ✦ Gen C (Cream)
- ✦ Gen D (Dun)
- ✦ Gen » Silver dapple« (Z)
- ✦ Gen G (Gray)
- ✦ Gen W (White)
- ✦ Gen RN (Roan)
- ✦ Gen LP (Leopard spotting, appaloosa)
- ✦ Gen TO (Tobiano)
- ✦ Gen O (Overo)

REZULTATI PARJENJA KONJ V OSNOVNIH BARVAH

Barva staršev	Barva potomcev		
Vranec x Vranec	Vranec	Lisjak	Rjavec*
Rjavec x Rjavec	Vranec	Lisjak	Rjavec
Lisjak x Lisjak	Lisjak	Lisjak	Lisjak
Vranec x Rjavec	Vranec	Lisjak	Rjavec
Vranec x Lisjak	Vranec	Lisjak	Rjavec*
Rjavec x Lisjak	Vranec	Lisjak	Rjavec

REZULTATI PARJENJA SIVCEV

Alel/ barva	DD (sivec)	Dd (sivec)
DD (sivec)	DDDD (sivec)	DDdDDd (sivec)
Dd (sivec)	DDdDDd (sivec)	DDDddd (sivec) + dd (temna)

Barve dlake

✧ ločimo jih glede na barvo :

✧ krovne dlake : pokriva vso telesno površino,

✧ zaščitne dlake : pokriva glavo in rep.

OSNOVNE DLAČNE BARVE

Vranec

✠ Koža in dlaka : enakomerno črne barve.

Vranec - vranka (Black, Rapp)

✱ *Menjavi vranec (Dull black, Sommer Rappe) :*

✱ dlaka po glavi : obarvana rjavkasto,

✱ - v področju prsnice in dimelj se ob menjavi dlake pojavi rjavkasto obarvanje (navadno poleti, lahko tudi pozimi).

✱ *Ogljeni vranec (Coal black) :* zamolklo črna dlaka, brez leska.

✱ *Bleščeči vranec :* izrazito lesketajoča črna dlaka.

✱ *Plavkasti vranec (Blue Dun)*

Menjavi vranec

Ogljeni vranec (Coal black)

Bleščeči vranec

Plavkasti vranec - (Blue Dun)

Rjavec - rjavka

- ✧ Dlaka : obarvana rdeče rjavo.
- ✧ Distalni deli okončin, griva in rep : črni.

Rjavec - rjavka (Bay, Braun)

✧ *Temni rjavec (Brown, Dunkelbraun)*

✧ *Svetli rjavec (Light brown, Hellbraun)*

✧ *Črnkasti rjavec*

✧ *Kostanjev, kostanjev rjavec (Bay, Kastanienbraun) :*

✧ dlaka : temno rjavo rdeča do rjavo rumena,

✧ rep in griva : vedno obarvana črno,

✧ distalni deli nog in vršički ušes : praviloma obarvani črno,

✧ barva krovne dlake : po odtenku se pogosto ne loči od barve lisjakov. Od njih se ločijo po črno obarvani žimi grive in repa.

✧ *Plavkasti rjavec (Buckskin)*

Temni rjavec

Svetli rjavec

Črnkasti rjavec

Kostanjev rjavec

Plavkasti rjavec (Buckskin)

Lisjak - lisjačka

- ✱ Dlaka : rjavo rdeča barva v različnih odtenkih (lahko svetlejša, ne črna).
- ✱ Glava in rep : rjavo rdeča barva v različnih odtenkih (lahko svetla ali celo bela).
- ✱ Spodnji deli nog : v barvi (krovne) dlake.

Lisjak - lisjačka (Chestnut, fuchs)

✧ *Svetli lisjak (Light Ch.)*

✧ *Temni lisjak (Dark Ch.)*

✧ *Rdeči lisjak*

✧ *Glinasti lisjak*

✧ *Grošasti lisjak*

✧ *Zlati lisjak*

Lisjak - lisjačka (Chestnut, fuchs)

✧ *Mokri lisjak* :

✧ dlaka : v vseh odtenkih,

✧ griva in rep : obarvani svetleje.

✧ Glede na barvo grive opišemo kot :

✧ a) plavogrivi lisjak (Palomino - če ima dlaka kovinski lesk),

✧ b) svetlogrivi lisjak,

✧ c) osivogrivi lisjak.

✧ *Plavec (Cream)* :

✧ dlaka : rjavo rumena, zelo svetle barve,

✧ griva in rep : bela,

✧ koža : rožnato rdeča - slabo pigmentirana,

✧ šarenica : pogosto slabo pigmentirana.

Svetli lisjak (Light Ch.)

Temni lisjak (Dark Ch.)

Rdeči lisjak

Glinasti lisjak

Grošasti lisjak

Zlati lisjak

Mokri lisjak

Plavec, palomino, izabela

Belec - belka (White)

✱ Dlaka : bele barve.

✱ Šarenica : ni pigmenta (Belin - belinka (Albino)).

✠ MEŠANE DLAČNE BARVE

Mešane barve

- ✦ Posamezne bele dlake : vranec/rjavec/lisjak, bele dlake po trupu – (White hairs over the body),
- ✦ več belih dlak : osivi vranec/rjavec/lisjak (Grey- ticked),
- ✦ še več belih dlak : osivkasti vranec/rjavec/lisjak,
- ✦ belih dlak toliko kot obarvanih (ali še več) : vrani/rjavi/lisjačji (osnovna barva) sivec.

Sivec - sivka (Grey, Schimmel)

- ✧ Dlaka : siva barva.
- ✧ Koža : obarvana temno.

Sivec - sivka (Grey, Schimmel)

✧ Glede na delež belih dlak, ki jih je vedno več kot obarvanih ga opisujemo kot :

- *Temni sivec*
- *Sivec*
- *Svetli sivec*

✧ Glede na osnovno dlačno barvo ga opisujemo kot :

- *Vrani sivec (Blue Roan)*
- *Rjavi sivec (Bay Roan)*
- *Lisičji sivec (Chestnut Roan)*

Sivec - sivka (Grey, Schimmel)

✱ Glede na razporeditev belih in obarvanih dlak ga opisujemo kot :

- *Grošasti sivec* - okrogla, temneje obrobljena mesta po trupu.
- *Jabolčasti sivec (Dappled-, Apfel-)* :
večja okrogla, temneje obrobljena mesta po trupu.
- *Mušji sivec (Fleabitten-, Fliegen-)* :
po trupu so gosto posejane črne ali temno rjave pege.
- *Postrvasti sivec (Speckled-, Forellen-)* :
po trupu so gosto posejane riavo rdeče ali rdeče pege.

Temni sivec

Sivec

Svetli sivec

Vrani sivec (Blue Roan)

Rjavi sivec (Bay Roan)

Lisičji sivec (Chestnut Roan)

Grošasti sivec

Jabolčasti sivec (Dappled-, Apfel-)

Mušji sivec (Fleabitten-, Fliegen-)

Postrvasti sivec (Speckled-, Forellen-)

Pegavec - pegavka (Leopard spotted horse)

✱ Dlaka : temna osnovna dlaka z belim vzorcem.

Pegavec - pegavka

✱ *Vrani pegavec*

✱ *Rjavi pegavec*

✱ *Lisičji (rdeči) pegavec*

Vrani pegavec

Rjavi pegavec

Lisičji (rdeči) pegavec

Lisec - liska (Paint horse)

✦ Dlaka : po telesu različno velika, običajno nepravilna polja bele in obarvane dlake.

Lisec - liska (Spoted horse)

✧ *Vrani lisec (Piebald)*

✧ *Rjavi lisec (Skewbald)*

✧ *Lisičji lisec (Skewbald)*

Vrani lisec (Piebald)

Rjavi lisec (Skewbald)

Lisičji lisec (Skewbald)

